

ODNEVI Z DENVER-SKE KONVENCIJE.

Delegatje A. F. ad L. se podpri svetovni imperialisti.

REAKCIJA JE NA KEMILU.

Denver, Colo., 25. jun. — (Poročila Robert M. Buck, Federated Press.) — Na močnej večerni seji, ki je trajala skoro do polnoči, je bilo pokopano upanje, da se Ameriška delavska federacija soper pridruži strokovni internacionali. Federacijski ostane neodvisna vsaj eno leto, namreč do prihodnje konvencije, ako se sploh takrat sklene drugade. Gompers je zmagal na vsaj črti. Eksekutivni odbor je ostal čvrsto v sedlu s svojim zaključkom, da je amsterdamska strokovna internacionala "preveč revolucionarna" za ameriške delavce. Konvencija je našla ekskutivni, da naj poskusi pridobiti internacionalo za sprejembo v svojih pravilih, ako hoče dobiti ameriško federacijo v svoje vrste.

Eksekutivni odbor je obsodil Rusijo in konvencije je priklimala. Benjamin Schlesinger, predsednik mednarodne unije krojačev na šenelske obleke, je močnejško zagovarjal sovjetsko Rusijo, rekoč, da poročila eksekutive so čista kakor newyorške "Times" in on se čudi, zakaj ni Gompers pridobil še lahi o nacionaliziranju ruskih žena in deklet. Schlesinger, ki je bil v Rusiji in se je komaj pred par meseci vrnil iz Evrope, je rekel, da so sovjeti najboljša ustanova za rusko ljudstvo, delavstvo in za vse stranke z enakimi cilji. V Zdrženih državah, ki so v popolnem traji v nemaru.

Schlesinger je tudi pobjlat poročila eksekutive glede strokovne internacionalne. Edini drugi delegat raven Schlesingerja, ki je zagovarjal internacionalo, je bil Schoenberg, strojnik iz Chicaga, kateri je predljal dolge odlomke iz pisma Jana Oudgostea iz Hollandije, tajnika internacionalne, ki obtožuje Gompersa, Tobina in Hynesa — ki so se udeležili konferenca v Amsterdamu — da so našlagi ameriško delavstvo. Schlesinger je zahteval pojasnila, zakaj ni bilo dotično pismo objavljeno. Gompers je odgovoril, da bo objavljeno v julijah številki "The Federationist", glasila federacije.

Gompers je tekoma debate odprto priznal, da dokler je on na čelu federacije in dokler bo imela amsterdamska internacionala v svojem programu točko o socializiranju produktivnih in distributivnih sredstev, toliko časa bo on opoziral vsaki zvezi prve s zadnjo.

Edin poroč, ki ga je dočel Gompers na letošnji konvenciji, je bil sprjem resolucije za nacionaliziranje šole. To je edina točka, katero je konvencija sprejela s ogromno večino pet proti enemu na ostraje se na Gompersovo opozicijo. Porajen pa je bil dodatek k resoluciji, ki je hotel razstegniti nacionaliziranje tudi na rudnika in temeljne industrije v državi. Bil je kompromis, a katerim ni zadovoljen Gompers niti opozicija. Največjega reakcionarja se je pokazal Tobin, gl. blagovnik federacije. Medtem ko je Gompers previdno molčal o resoluciji, je Tobin grmel proti njej, rekoč, da on je proti vsaki nacionalizaciji. Pomagal mu je tudi James Duncan, član eksekutive, ki je kalostno izjavil, da ni res, da se je "Amerika izneverila temeljnemu principu demokracije" kot se glasi resolucija. Delegatje os se smejali njegovim besedam.

V debati glede resolucije za zvezni zakon, ki naj pooblasti vlado za izplačevanje podpore brezposelnim delavcem, je Gompers dejal: "Kakne ljubim ameriško vlado, ki kljub temu ne upam toliko, da bi ji poveril svojo"

TROCKI PRAVI DA IZRUHNE V VOJNA MED AMERIKO IN ANGLIJO L. 1924.

London, 27. jun. — "Daily Herald" je objavil depeshe iz Moskve, ki citira Trockija, da je dejal na kongresu 3. internacionalne: "Pomorska vojna med Zdrženimi državami in Anglijo izbruhne leta 1924 valed sedanje tekme med obema mornaricama. Anglija izgublja svoje svetovno pozicijo v boju s naspiljenim ameriškim je-dešam."

POLICAJI IN OGNJE-GASCI ZASTAVKALI.

Mesto Quebec v Kanadi je postaribe nenavadno stisko; milice se pripravljajo.

STAVKARJI ZAHTEVAJO PO-VIŠANJE PLAG.

Quebec, Kanada, 27. jun. — Razgrajanje v mestu se je danes gonovilo in milicija se bili primorani razporeiti več skupin dehal, ki je razbijala šipe na oknih prodajalnic. Napad na našo poljejsko postajo je bil odbit.

Quebec, 27. jun. — V sobota o polnoči so skupno zastavkali policaji in člani poštarne bramba v tem mestu; 140 policajev in 190 ognjegascev je na strajku. Stavkarji zahtevajo en dolar več plače na teden za vse tiste, ki služijo eno leto in 75c za one, ki so v službi manj ko eno leto.

Provincijalne oblasti so pripravile bataljon milice, da prevzame policijsko službo v mestu, ako bo stavka. Milica včasih je včasih, napolnena s strelivo in puščicami.

Škoči se je velika množica sumljivih ljudi privallila pred mestno hišo, tude skupaj se zagnoli s veščtvom in ljudje so se razšli. Razgrajati, posebno mladina, so nagajali vsi prajanje noč. Skoro vsakih par minut se so oglašali alarmi za ogenj, katerega ni bilo. Mladinaka drhal je tudi udria v prame policijske postaje in razbijala šipe na oknih. Pobite so bila tudi mnoge svetilnice na ulicah.

Stavka je izbruhnila, ko je rasodiše pred kratkom dovolilo en dolar povišanja, toda ognjegasci niso dobili nič.

SODRA ODVETNIKA NA GLAVU O VOLSTEADDOVEM PROHIBICIJSKEM ZAKONU.

Washington, D. C. — Alfred D. Van Buren iz Kingstona, N. Y., je podal ostavko kot prvni svetovalec prohibicijskega komisarja. Ob tej priliki je podal zelo ostro obsodbo Volsteadovega prohibicijskega zakona.

Dejal je, da je ta zakon predaloč segel v stvar. Ljudstvo je pričelo zdaj razumevati, da se ta postava uveljavlja v izvrševanje zdravniške prakse, farmacije, kemije in vero.

Van Buren pravi, da je bil prohibicijonist vedno, ali če se hoče baviti prohibicija, je treba doseči pri ljudstvu, da zakon spoštuje. To se pa ne bo dosreglo a postojenjem postave in omejevanjem osebnih svobode. Poljočaj je zelo kritičen, pravi Van Buren, kajti iz vseh krajev prihajajo od prohibicijonistov samih protesti, da se ne zahteva nobenega postojenja zakona več.

Prohibicijonisti sami pravijo, da tega predaloč, če se bonikom prepove pivo.

do brezposelnih delavcev" Resolucija je seveda propadla.

Resolucija, ki obsaja Hearsta in njegove časopisje, je bila sprejeta brez debate. Gompers je namerval porabiti pol dneva za razgrajanje Hearsta, a ni bilo treba.

Konvencija se je soglasno izrekla za modifiziranje osemnajstega (prohibicijskega) amendmenta v ustavi tako da bo mogoče variti in prodajati pivo.

IZGOVORI PREGOVNIŠKIN BARONOV.

KAR DELAVCI PRIVOŠČILO, JE PRI NJI NEUSTAVNO PREGANJANJE.

Ti gospodje niso še nikdar protestirali, če so privatni detektivni ali državni kosaki vstopili v delavske stanovanja.

Washington, D. C. (Federated Press). — Premogovniški baroni so izdali letak, obsegajoč osem strani, da popularizirajo boj proti Freilinghuysenovi predlogi, predloščil zveznemu senatu, ki določa, da marajo premogovniški baroni predložiti informacije o produktivnih troških in cenah premoga. Letak vsebuja pri vsaki pametnih ljudeh le veselost, kajti iz njega je spoznati, da so gospodje premogovniški baroni s dvojno mero. Kar velja za delavce, ne velja za sebe.

Premogovniški baroni, organizirani v National Coal Association so našli šest točk, nad katerimi se spottikajo. Ena je po njih mnenju proti ustavi Zdrženih držav, dve boču veliko breme za zakladništvo, tri so pa na škodo ljudstva. Pomislite ljudje, premogovniški baroni plakajo, ker so ljudske koristi in nevarnosti! Ali ste kaj takega že slišali?

Premogovniški baroni pravimno ignorirajo fakt, da še niso nikdar protestirali, če so privatni detektivni ali pa državni kosaki vstopili v delavske domove, ne da bi imeli potrebno sodnijsko dovoljenje, ali gospodje obsajajo Freilinghuysenovo predlogo, če, da krii ustavno sazajdeno pravico privatnosti. Tako je ličkano na letaku!

S tem pa premogovniški baroni še niso zadovoljni in naštevajo dalje, kako ta predloga krii v ustavi zajamčene pravice, samo opozabi se pa razume, da lepo opozabi pri razlagi svojih argumentov.

Boje se tudi, da bi javno zakladništvo prevzelo ne trpelo in povdarjajo, če se ta predloga izvede, bo imela vlada stroške, kot jih je na pr. imela švicarska uprava, ki so vsaki znašali več ko dva tisoč dolarjev.

Seveda so premogovniški baroni samozadeli, da je kurivna opravila imela opraviti s vsami trgovci s premogom, velikimi in majhnimi in v vsaki občini, med tem ko ima Freilinghuysenova predloga opraviti le a premogovniškimi baroni.

Končno seveda plakajo tudi v interesu ljubega ljudstva! Gospodje pravijo, da bi ta predloga mogoče naložila težko davčno bntaro ljudstvu.

Gospodje seveda ne govore o butari, ki je sami nakladajo ljudstvu s visokimi cenami.

VEČER, DA SE LAJKO NA-PRAVI CVETJE.

Washington, D. C. — Kongresnik Joseph C. Pringley iz Oklahome je stavil s kongresnikom John W. Langleyjem, da ne bo ocvrli kokojjih jaje na kapitoljskih stopnicah. Kongresnik Langley je dal primesti kokojnja jajca iz bližnje restavracije, a kar jih je stebel in lahi na kamenite stopnice, na katere je solnce pošiljalo svoje žarne šarke. Ko so se jajca pričela počasi spreminjati v cvrtje, je pa kongresnik Pringley vrklilnil: "John dobi si stavo."

ŽENA UMORILA SOPROGA.

Chicago, Ill. — Še ni preteklo 46 ur, ko je bila pred sodiščem opredlena mrs. Orthwein, ki je ustrelila svojega ljubeka, ko je bila poljejske obveščena o novi podobni tragediji. Kalmans Baloch, staraja 40 let in stanujočega na 9430 Burnside Ave., so našli mrtvega na njegovem domu. Zaboden je bil v srce. Njegova žena je priznala, da ga je ona zabodla. "Hotel me je ubiti, pa sem jaz prej njega," se izgovarja žena.

MILJONARKA ZAPRAVILA PET MILJONOV DOLARJE V TREN TEDNIK!

Pariz, 27. jun. — V Parizu je našarela nova zvezda, pred katero obledi grof Monte Kristo v neznanost. Angleška milijonarka mrs. Smith Wilkinson iz Nottinghama je v zadnjih treh tednih zapravila za dragulje, obleke, klobuke in druge reči okrog pet milijonov dolarjev. Wilkisonova je izjavila, da pride prihodnjo tino v New York in pokaze Američanom, kako je treba "krožiti" denar'.

CENE PADAJO IN PADAJO, MAR-NE?

FARMAR DOBI 70c ZA JAGNJE, V RESTAVRACIJI PA STANE POROČLA POCENKE 60 OBTOV.

To se profitarji smejejo v pest!

Chicago, Ill. — Cene padajo, padajo, pravijo velobizniški dnevniki. Da, cene padajo in padajo na tako skrivnostno način, da te ne padanja ne razume celo ljudski tajnik Daugherty, ki se je te dni pritožil, da ne vidi varoka, zakaj zapadni farmar prejme za jagnje sedemdeset centov, poreli počene jagnjetine pa stane v restavraciji devetdeset centov.

Varoke je prav lahko povedati. Kadar truse kupuje pridele, ilvino in sirovine, kupi vse po stvarno niaki ceni. Kadar pa ti produkti romajo na trg, da jih kupi konument, pa plašajo cene zopet navzgor. Ka jagnje spušči farmarja, ki je sanj prejel "osih" sedemdeset centov, roča jagnje sicer roke gele verige profitarjev, predno doseče konumenta. Vsa profitar si odrede od jagnjeta lep kos profita, konument pa mora plačati nazadnje izredno oduroško ceno.

Celo jagnje sedemdeset centov, kos počene jagnjetine v restavraciji a devetdeset centov!

To je silka današnjega gospodarstva, ki govori bolj jasno, kako fino je današnje gospodarstvo urejeno, kot dolgočasne razprave o profitarstvu.

Ali ti izrodki v gospodarstvu se dajo odpraviti. Odpraviti je treba specijalne privilegije in monopol, ki omogočujejo uzganjati najnevarnejše oduroštvo s življenjskimi potrebščinami.

V Queenlandu v Avstraliji so odpravili profitarstvo. Država je ustanovila svoje klavnice, mesnice, tovarne za konzerviranje mesa, rib in ovojča, sladkorne tovarne, hotele in restavracije. Meso v državnih mesnicah je za polovico cenej kot v privatnih mesnicah. Kljub temu, da so bile v državnih podjetjih izredno znižane cene, so državna podjetja vrela \$1,400,000 čistega profita. Ta profit bo seveda služil za znižanje davka. Zdal preračunite, kakšne dobičke imajo naši profitarji s svojimi oduroškimi cenami.

VINAR JE UGASNIL SVETILKE.

Oak Park, Ill. — Silna nevihta, ki je prihrumela okoli enajstih ponoči, je pretregala električne žice in skozi dve uri je bila tema v tem mestu, River Forestu in Melrose Parku.

V Ciceru je počila glavna cev vodovodne naprave na Dva in dvajseti cesti. Biljeje ulice okoli šest in štiridesete ulice in Dva in in dvajsete ceste so bile pod vodo.

STRELA JE UDARILA V BREZ-SIČNO NAPRAVO.

Washington, D. C. — Strela je udarila v veliko napravo za oddajanje in sprejemanje brezžičnih brozjavk pri Arlingtonu. Naprava bo več dni pokvarjena in izven službe.

KONVENCIJA V DETROITU ZAVRGLA SOVJETSKI PROGRAM.

Desničarji so pokopali vse resolucije, ki priporočajo diktaturo proletarijata in sovjetski sistem vlade v Zdrženih državah. Hillquitova "diktatura brez nasilja" je tudi propadla. Berger je rekel, da revolucije v Ameriki še ne bo sto let.

DETROIT, MICH., 27. JUN.

Konvencija socialistične stranke je večerj zavrgla tri resolucije, ki so vsebovale definicijo diktature proletarijata kot del strankinega programa. Dve drugi resoluciji, ki sta naglašali, da vprašanje diktature proletarijata sploh ni na dnevnem redu v tem času, sta tudi bili porašeni. Konvencija je enostavno šla preko stvari, kakor da vprašanje diktature proletarijata sploh ne eksistira za ameriško stranko.

Boj proti resolucijam so zopet vodili Viktor Berger iz Milwaukeeja, Morris Hillquit in Algernon Lee iz New Yorka in Cameron King iz Kalifornije. King je dejal, da je diktatura proletarijata "nevarniščijsvo spojena s vsakim rdečim terorjem v obeh ameriškega ljudstva." Berger je pa vprašal: "Čemu diktirati leta 1921, kaj na delajo naši pravuski leta 1890?" Po njegovem mnenju je socialna revolucija v Ameriki nemogoča še najmanj sto let.

Louis Engdahl in William Krusov, levičarja iz Chicaga, sta predložila dve resoluciji, naglašajoči "pravice delavskega razreda do diktature proletarijata, da se zagotovi uspeh socialistične revolucije, ker delavci delavstvo skrbeš, da ga ne ovira nobena stvar v prehodni dobi." Ena resolucija je dobila osem glasov, druga pa štiri.

Hillquit je predložil nadomestno resolucijo, ki je definirala diktaturo proletarijata kot "politično vlado delavskega razreda v periodi prehoda v kapitalističnega sistema v socialistični red, ampak posebno ni, da bi se taka vlada naslanjala na nasilje in teror."

Tudi ta resolucija je propadla. Newyorška delegata Orr in Solomon (socialistična poslana, ki sta bila inklužena iz newyorške skornice) sta silno pobjlat Hillquitovo resolucijo.

"Z legnamo vodo smo kropili "diktaturo proletarijata", je rekel Orr, "poskušali smo narediti iz nje dogno. Sovjeti se nam bodo smejali, če sprejemamo to resolucijo. Komunisti se bodo norčevali iz nas. Vse svet se nam bo smejal."

Hillquitova resolucija je bila poračena s 20 glasovi proti 18.

J. W. Riehlman iz Washingtona je dejal v debati, da je smešno, če 10,000 ameriških socialistov (poročilo strankinega tajnika inkasuje 17,000 članov po razkolu) govori o diktaturi proletarijata. Riehlman je predlagal protiresolucijo, ki se naj glasi, da "vprašanje diktature proletarijata ni tako važno v tem času, da bi se stranka izrekla sanj ali proti." Pri glasovanju je dobila njegova resolucija samo eden (njegov) glas. Desničarji in levičarji so bili proti.

Cameron King je nato predlagal, naj se stranka izreče, če "gibanje v Zdrženih državah še ni toliko napredovalo, da bi stranka sklepala o tem vprašanju." Njegov predlog je dobil dva glasova.

Viktor Berger je tekoma debate silno naspadal in smejil komuniste v socialistični stranki. Rekel je: "V zadnjem aprilu so izdali okrožnico v Milwaukeeju in svetovni delavcem, da naj ne gredo voliti, kajti revolucija pride 1. maja. Toda 1. maja je delovalo in revolucija je bila preložena na 6. maja! Dne 6. maja je pa poljejsa aretirala dva komuniste in revolucije ni bilo!"

Louis Engdahl je v ognjevitem

NASPROTNIKI DELAV-STVA SO NA STRAŽI.

RESOLUCIJA ZA PREHVAJO DOGODOKOV V ZAPADNI VIRGINIJI TRAJNO ODELO-VJENA.

Zaviščevanje je povzročil senator King iz mormonske države, ali Johnson je končno le smagal.

Washington, D. C. — Senatorji, ki niso naklonjeni delavstvu in ki so pa bili izvoljeni s pomočjo delavskih glasov, se poslužujejo vsakovrstnih parlamentarnih sredstev za zavlečevanje Johnsonove resolucije za uvedbo preiskave v okraju Mingu v Zapadni Virginiji. Edaj je poteno izjavil senator King iz države Utah, ko je bila resolucija sprejeta.

Kmalu po otvoritvi seje je senator Johnson predložil svojo resolucijo še tretjič v dveh tednih, da je senat odobri. Komaj je senator Johnson končal, pa je oglašil senator Overman iz Severna Karolina, nasprotniki predloge, da ni hvortuma za neli. Povzeli so sedemdeset glasov in predali in se je končalo.

Prvičotna točka je bila, da naj senator Johnson in vjudnovni nočaka, da se rešijo navadne veči. Končno je senator Johnson dobil besedo in predlagal je, da naj se glasuje. Nasprotniki resolucije so bili ujeti pri dramanju in resolucija je bila sprejeta vira vose, proti nji ni bil oddan noben glas.

Par minut kasneje je prisopihal v dvorano senator King iz države Mormonev, ki je poslanec to vsaj Ameriki kot nasprotnik delavstva. Izvedel je, da je bila resolucija vsajpak sprejeta, kateri ni naklonjen. Komaj je to izvedel, je izjavil, da se naj še enkrat glasuje o resoluciji, ker več senatorjev šeli govorili k resoluciji, zaradi tega stavi predlog, da se še enkrat glasuje o resoluciji. Po parlamentarnem redu, ki velja za senat, mora resolucija še enkrat na glasovanje, predno postane veljavna.

Senator Johnson pa ni odnehal. Šeprav je bila njegova resolucija za uvedbo preiskave v Zapadni Virginiji odložena, predložil je resolucijo v četrtič in bila je sprejeta kljub vsem oviram od strani nasprotnikov delavstva.

VREME.

Chicago in okolica: V sredo nestalno in delevno. Lahki jujni vetrovi. Temperatura v zadnjih 24 urah: najvišja 82, najnižja 72. Solnce izide ob 5:16, zalde ob 8:20.

— Načelnik poljeje v Tulsa, Okla., je bil zadnji teden obtožen s drugimi vrad od veleporote v svezi s zadnjimi protisamorskimi izgredi. Obtoženih je 98 oseb.

govoru pobjlat Bergerja in ostale desničarje, nazivajoč jih ameriške scheidemannove in stoprocentne patriote. "Bojevali se bomo za naše pravice — je dejal — bojevali se bomo za vlado delavskega razreda in za naše ujetnike, toda ne bomo se bojevali kot stoprocentni patriote, pač pa pod rdečo zastavo mednarodnega socializma."

Na konvenciji je približno petdeset delegatov. Reprezentacija je namreč zelo razširjena, brez malega samo eden delegat za vsako državo v Uniji.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Črna glava na črni glavi. Robota je za črnjo.

Naročnik: Zedinjena država (New York). \$2.00 na leto, \$0.50 na pol leta, \$1.50 na tri mesece, \$0.50 na leto, \$1.50 na pol leta, \$1.50 na tri mesece, in za indekse \$0.50.

Redakcija: 2007-08 So. Broadway Avenue, Chicago, Illinois.

"PROSVETA"

2007-08 So. Broadway Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slavonic National Society.

Owned by the Slavonic National Society.

Advertising rates on application.

Subscription: United States (Cash) \$2.00 per year; Chicago \$0.50, and foreign countries \$2.00 per year.

Dotan v obliki je v. (Črna 20-21) poleg valoga (mimo in molova) pomeni, da nam je s tem delovno obdobje namenjeno. Povečilo je priložnost, da se vam ne ustavi rok.

300,000 PODHRANJENIH ŠOLSkih OTROK V NEW YORKU.

New York je sedež vsa bogatstva v Ameriki. Lahko bi rekli, da je v tem mestu nakopičeno večje bogatstvo, kot v Londonu, ki je sedež mednarodnih finančnih magnetov. In v tem mestu pohaja v šolo tri do tisoč podhranjenih otrok.

Tega si ni izmislil kak hudoben socialist ali pa "radikalec", ki ne trpi finančnih magnetov v Wall Streetu, ampak tako je bilo tiskano na 32 strani vslednjega dnevnika "New York Times". Zdravniški komisar Copeland, ki prav nič ne diši po socializmu ali katerega drugemu izmu pravi v svojem poročilu, da je v New Yorku tri stotisoč pohranjenih šolskih otrok, ki se pripravljajo, da postanejo izrav tuberkuloze.

Dober mesec pred tem poročilom so mestni uradniki pristali, da v tem ogromnem mestu ni nič manj kot dvajset tisoč hiš, v katerih se lahko zdrav šlovec nalezje jetike.

In mi nabiramo denar za otroke v Nemčiji, da ne bodo stradali prihodnje zimo. Milionarji nabirajo denar, da rešijo poganake otroške duše iz krempljev satana, ne nabiramo denar za vse, le za odpravo bede ne, ki nas draga v oči, in ki lahko vidimo vsaki dan, ako ne hodimo slepi mimo nje.

Delavci niso prav nič nevoljni, če se nabira denar za otroke tam v Evropi, da ne stradajo, za reševanje otroških duš, ampak upravičeni so zahtevati, da se najprvo očisti hiša doma. Kadar bo hiša snazna doma, tedaj naj se gre gledat lele k sosedu, če je tudi tam kaj smeti. Čistiti sosedovo hišo, pustiti pa svojo umazano in polno blata, pa pomeni, da smo bližnji ali pa hlapci.

Dr. Copelandovo poročilo je že staro in od časa, ko je sestavil poročilo, pa do zdaj, so se razmere najbrž spremenile, da imamo še več šolskih otrok, ki so podhranjeni. Take razmere pa niso le v New Yorku, ampak najdemo jih povsod, kjer štrle veliki tovarniški dimniki proti nebu, ki nahanjajo, da se v mestu nahajata bogatstvo in največja revščina. Blizo tovarn stoji delavske kočice, kjer je zrak nasičen s slabimi plini in bacili. V teh kočah prebivajo otroci, ki hodijo podhranjeni v šolo. Svadi lepih drovesnih nasadov pa stoji hiše in palače bogacov, kjer so otroci zdravi in kreki igrajo v brezskrbnem veselju. Na njih obrabi ni tistih mučnih potez, ki jih pomanjkanje sariše proletarskemu otroku že v nežni mladosti v njegova lica.

NEKAJ JE POZABIL Povedati SENATOR GLENN.

Ko je senator Otis F. Glenn ozmerjal žilkaškega župana s boljševikom itd., je tudi dejal, da Ema Goldmana in Berkman še nista nikdar napravila tako strašnega napada na privatno lastnino in pravice državljanov, ki so lastnino pridobili s pridnostjo, varčnostjo in ekonomijo.

Zanimivo bi bilo, če bi senator povedal, kako je on prišel do svojega premoženja. Delavstvo bi se minimalo, če bi ne pr. izvedelo, ako senator sedi ves dan v pisarni in dela, da mu teče znoj raz celo, ali če dela v kovačnici, premogovniku ali pa v kateri drugi delavnici. Sploh bi bilo zanimivo, kakšno delo vrši od zore do mraka, kadar ni v senatu.

Dobro bi bilo, da senator Glenn pojasni, ako cestno-železniška ali katera druga družba izda takote za en milijon ali pa več milijonov zvođenih delnic, če te delnice tudi prihajajo od pridnega dela, varčnosti in ekonomije.

Navsezadnje bi nič ne škodilo, če bi senator Glenn povedal, zakaj so tudi taki delavci ostali siromaki, ki so trdo delali vse svoje žive dni in niso izdali nikdar enega rdečega centa brez potrebe. Taka pojasnila so na mestu, kadar človek drugim pridiga trdo delo, varčnost in ekonomijo, kajti ljudje se radi uče in si utišnejo dobre nauke v srce. Prepričani smo, če bi senator pojasnil, kako se s trdim delom, varčnostjo in ekonomijo pride do milijonov in milijard, da bi se cestni roparji opustili svoj nečedni in nevastni poklic in bi se ravnali po senatorjevih naukih. Tudi prostitutke bi postale pošene žene, kajti pot bi jim bila odprta, da postanejo milijonarke, ne da bi jim bilo treba živeti v preganjanju in vešni trohneti pri živem telesu.

Senator Glenn se gotovo ne zaveda, kako velik človeški dobrotnik bi postal, če bi izdal svojo skrivnost, kako se postane milijonar s pridnim delom, varčnostjo in ekonomijo. Ves človeški red bi mu bil hvaležen. Če celo pacifisti bi ga povzdigovali v pacifična nebesa, kajti odpravljene bi bile vojne, ker bi se kapitalisti raje oprljali trilega dela, varčnosti in ekonomije, mesto da stezajo svoje grabežljive roke po tujemskih trgih, kar povzročuje oborožene konflikte.

DOPISI.

Med Lodge, Mont. — Pogosto premišljuje, kaj naj se zgodi v teh časih z delavcem, ko postane star in si ne more služiti več, da se preživi. Če smo se kje razgovarjali o delavskih razmerah mi je kedo odgovoril: "Saj se ne postara noben delavec; vsako prej umrje". Dosti je na tem resnice. Kot hi delava sem do sedaj še vedno živel med rudarji. Videla sem vendar pogosto starec, ki so bili brez pomoči. Hodili so od ene do druge družtvene seje in prosili za pomoč, da se preživi.

Ako bi imeli val delavci velilno pravico in volili za prave svoje zastopnike v kongres, bi bilo kmalo to vprašanje rešeno. Slovenski delavec, pridobiti si volilnih pravic. Seveda taka stvar urame časa in truda, toda v primeru, koliko koristi delavcu je vredno, da se potrudite. SNPJ je najmočnejša organizacija v Ameriki, ali bi si ne mogli postaviti svojega doma za reševanje, kot ga imajo na pr. v Moos Hartu Amerikanci, kjer sprejemajo onemoglega delavca, ki se brez stebra in vasa, da od pomanjkanja ne umrje. In koliko je otrok, kateri so izgubili očeta in mater. Koliko je mater, ki se trudijo od jutra do večera s pranjem. Lahko bi se zanje dobilo lažje dela a ne morejo one od doma, ker biti morajo pri svoji še nedorošili doči. Koliko je očetov, ki imajo kar po pet, šest ali še več otrok, kaj naj tak revež počne. Zelo mnogo bede bi odpravili s takim domom. Otroke bi se zdrževalo v takem zavetišču za primerno ceno. Ako pa so brez očeta in mater, bi se jih preskrbelo, da bi se mogli primerno izobraziti. Ne bilo bi teško dobiti informacij, po kakih sistemih se vodijo te institucije, saj vsak dan se lahko ali od takih domov. Seveda bi bilo treba k temu denarja in zadošne rezerve, ker v slučaju kake nesode v rudniku ali kje drugje se izkubne epidemije bi morali biti vedno pripravljani, ter bi bilo za take slušaje vedno dovolj denarja. Če bi se kaj enakega osnovalo, je dolžnost vsakega člana, da dobi še več drugih članov in delati v korist SNPJ. Organizirati je treba, kjer le more, ker le v organizaciji je moč. Temu je v pomoč tudi delavsko časopisje, ker ako je le eno leto kako dobro glasilo pri hiši, se nazori zelo izboljšajo. Naredi se vse, pa naj bo stvar še tako težka, biti moramo samo zedinjeni in tako bomo prišli tudi do svojega Doma. Mary Lavick.

Star City, W. Va. — Pazno čitam razne novice po časopisih in pridno zasledujem dnevne dogodke iz slovenskih naselbin. Zanimajo me dopisi, ki niti eden ne hvali današnjega sistema. Nameril sem se tudi jaz poročati v široko javnost, kako je v naših virinjskih prerijah. Kakor povsod v Zdr. državah je tudi v Zap. Virginiji velika brezposelnost in beda med delavskim slojem. Nekateri premožerovi so zaprti že od novega leta, a drugi pozneje. Prav malo rogov se obratuje s omejeno produkcijo. Premogovniški baroni nam hočejo znižati mazo in bi radi napravili takovani "Open shop", ali odprto delavnico, toda tu so našletli slabo, kajti organizirani smo vsi dobro v organizaciji U. M. W. of A. št. 17.

Dne 1. junija so pri rovu št. 1, ki je last Gilbert & Devieue premogovne družbe obesili oglas glede znižanja plače po 1. juniju. Tisto naznanilo so pribili že v noči, da bi ga nobeden delavec ne videl, predno gre na delo. Rezultat je bil, da smo tisto jutro ali val domov in skileali posebno sejo, kaj naj ukrenemo. Sklenili smo, da ne gremo delati pod nobenim pogojem, ako bi se nam znižala mezdla. Tako je družba zapirala rova za 3 do 6 mesecev, a se ni ne ve, kedaj prične zopet s obratovanjem. Zares krasni časi so nasto-

O novi sodahni filozofiji.

Dr. Ant. Ušber.

(Konec).

Zavest te dvojnosti duševnega življenja, kretajočega se med čuti in razumom, se je pojavljala v najraznejših filozofskih, verskih, posmiskih in smiselnih formulacijah. Zavest različne med tem, kar izhaja iz osehne čutne izkušeneosti, in tem, kar nas dviga nad vsakdanjo bežno empirijo k višji zavesti, k idealnejši zavesti, je bila v bistvu zavest različne čutnih predstav in naših pojmov, kajti izbor je bil nerazumljiv. Tem večja je bila tajinstvenost tega nadčutnega sveta idej, ker se je človek, ki se je odražal osebni čustev in živel idealneje, čutil nekako očičenega, okrepljenega, zvišeneega nad svojo filično ekzistenco: vse njegove dejanje in nehanje je bilo prončeno od neznanje sile, vse njegovo materialno življenje je zadobilo nraevnega smisla. Dvojnost duševnega življenja, različne čutov in razuma je bila izoblikovana s različno zemlje in neba, človeka in boga in pod.

V filozofiji sta bili ti skrajnosti od nekdanj najtežja unganjka. Ljudje so neprestano živeli v zavesti tega dualizma, in filozofija ga je izkušala razločiti, kakor je pač mogla. In vselej se je tudi razlaga poenostavila v smislu te ali one stranke: materializem je ona višja idejna stanja prevajal na nižji gmočni temelji, pojasnjeval je razum iz čutov, duha iz gnote, — spiritualizem pa je vse duševno življenje izvajal le iz neke nadčutne dejstvenosti, iz nekih prirojenih, božjih darov človeškega duha, ki jih preprosta človeška pamet ne more razumeti.

Najprej je v grški filozofiji — če iščemo v mislih le filozofične sisteme našega kulturnega sveta — Platon govoril o drži idej, ki ekzistujejo izven sveta, v katerem sami živimo; po Platonu so bistveni znaki tega višjega bitstva stalnost, nepremennost, — do čim se vse, kar vidimo in slisimo, kar je predmet naših čutov, preminja trajnosti, torej ni. Resnične in dejstvene so te ideje, pojmi. Ontologični dokaz božje ekzistence v krščanski filozofiji je tudi osnovan na tej razliki med čuti in idejami: bog je naš pojem, torej je, in človeški razum ga ne doseže, ne prončena.

obstoječega (res, realitas). — nominalisti pa so zopet trdili, da so pojmi le besede (nomina) in nobena dejstvenost.

Takine prirojene ideje bi morale biti dokaz neke višje ekzistence. Nasproti temu sta Locke in Hume priznavala kot empirista le čutno izkušenoost in tajila prirojenost in sploh ekzistenco pojmov. O čimer nimamo čutnih dojmov, o tem nimamo niti pojmov. — pravijo tudi dandanes v empirični psihologiji.

Kant je razlikoval praktični razum (Verstand) in spekulativni (Vernunft); prvi je pomenjal čutno spoznanje, drugi pojmovno dejstvenost našega duha. Verstand imajo tudi živali, s njim pa čutili spoznavajo svet; šele s Vernunftom se človek povzpne nad svet čutov in doupe do zavesti, da ekzistira nadčutno absolutno, katerega pa ni moči spoznati.

Po Kantu končno hoče novoracionalizem nasproti pragmatizmu na realnih vedah zasnovati metafizično in navezuje zopet — po analogiji filozofičnega pozitivizma — na tradicijo velikih metafizikov XVII. stol. Descartes, Spinoza in Leibniz; on pravi, da so realnosti tudi ideje, ki niso v neposrednem dosegu subjektivne zavesti.

Današnja sortologija dokazuje tudi dvojno stran duševnega življenja. Če psihologija uči, da so efektivni in intelektualni pojvi bistveno tako razpiti, da zahtevajo posebnih poučevalnih metod, pravi sociologija, da pojmitvornost in družbe različni nogo s kolektivno zavestjo. Proti omejenosti individualne izkušeneosti pojmi, ki so v nasprotju s razumovnim sistemom, predpostavljajo kolektivno delovanje celih generacij. Da bi mislili o verški uravnili, pravni in gospodarskih stvarih tako, kot delavsko mislimo, v to ne izdoloča izkušeneosti posameznikova. Vse naše individualno življenje je spoje v obsejni organizaciji socialnih stvari, ki so do današnjega manje človeka le s tem, da se je v njih opredeljevalo intelektualno strmenjenje vsa projektnega človeštva. Socialne institucije so nad človeškega sodelovanja; zato so tako trdne, trajne, neostne in splošne in zato imajo tudi toliko avtoritete. Posameznik je le malokoli delce družabne celote, katerega je od nekdanj gradila svoje institucije; in posameznik, ki se je upri avtoriteti družabno ustanovljenega verškega, nraevnega, pravnega ali gospodarskega sistema, začuti svojo nezmož in spuščenoost. Zakaj družba ne odlaže le življenja svojim odnosa, ampak isto tudi terja popolno pokornost. Družabno življenje domala dobrote, nraevna pa tudi dolžnosti. Posameznik čuti v onem idealnem avtoriteti kolektivno zavesti ekzistenc, moralna solidarnost dviga; v duhu socialnih idealov živeč posabljamo na svoje osebne težnje in navdušenju, ki ga delimo s svo kolektiviteto, nam nobena osebna živni ni telavna. Ljudje se za svobodo svojega naroda spuščajo v boj na življenje in smrt; socialne in politične revolucije so vedno pomenjale nadčloveško samozastajevanje posameznikov in razmah k idealu in za ceno človeškega življenja. Veliki svetovni pokreti od prvega krščanstva do socializma so bili tak idealizem, ki je dvigal, razplamenjeval, prešinjati cele družbe; posameznik se je čutil sposobnega nadčloveških dejanj in njegovi osebni interesi so se umikali pred idealom celote, vse njegovo bitje je bilo v duhu socialnega ideala. Kadarkoli se k socialnemu idealu dvignemo s neomejeno udanostjo, je naše življenje vselej prešinjeno od edine ideje in edine težnje, ki nadkriljuje vse osebne težnje.

Socialna filozofija, ki se opira o sociologične dognana socialna dejstva, pravi, da je bil dualizem čutnih predstav in razumovih pojmov, dualizem individualne empirije in socialnega idealizma, dualizem individualne zavesti in kolektivne zavesti v filozofijah simbolizovan s dualizmom človeka in boga. Bog je bil simbol človeške družbe, bog je bil miselna apoteoza družbe. V primitivnih družbah je bil bog mističen v prirodnih stvarih, v živalih in rastlinah. V kulturnih družbah je bilo božanstvo shkratizirano po družabni organizaciji; v antični demokraciji je bilo več bogov (politeizem), s imperijem je bil dovršen verski sistem s enim, naj-

višjim bogom, monoteizem). Teizem in deizem, po katerih ekzistuje bog bodni kot transcendentna moč v svetu vedno živo priučoča, ali pa le kot prvi vrhek sveta, enako kot politeizem, po katerem je bog a svetom eno in isto; so le bolj filozofično izdelani monoatistični nazori. Vse to so simboli socialne dejstvenosti in priučajo, da bodo teologične metafore kot izrazi nadosebne zavesti veljale tako dolgo, dokler ne postane znanstveno spoznanje njih pravega pomena in smisla splošno. Zato je tudi s tega stališča očitno, ki boga sploh taji zgolj materializem; kajti pomenjal bi doaledno in tajenje socialne idealizma.

Vsa različna verskega dualizma in individualno-socialnega dualizma je v spoznavalni metodi. Nekdanja vprašanja o bogu in njegovi ekzistenci postajajo danes vprašanja o kolektivni zavesti, namesto teologičnih simbolov rabimo sedaj iskatične smiselnosti, ki izkušajo zadeti dejstvenost osebinih pojavov. Prej se pravili bog in človek; danes pravimo družba in posameznik. Bilo se bože in človeške stvari, svete in posvetne, zvišene in nizke — danes so to socialne in individualne stvari. Zediniti se in živeti s bogom in v bogu se pravi po naše pcativati se popolnoma v službo socialnih idealov. Kar je nekoli verski idealizem, je danes socialni idealizem. Dokler človeška misel ni sedela pravega ansedaja pojmov neorganiziranega, organizanega, psihičnega in socialnega sveta, je ves svet in vse življenje zaprtjeja v versko simboliko. Ko pa smo stvari sešele posiljivemu mišljenju kazati, kakšno so dejansko, je zdelo podedi pozitivna metafizika in simboli se umakajo točnim pojmom. Najkompleksnejši pojvi sveta so mogli biti ponienjeni lele, ker so se spoznali njih temelji, in tako se po prirodi in človeku naučno prilaga do družbe, da v spoznanje njena samobitnost in zakoničnosti. Stvari sveta se v celoti ne preminjajo; izpopolnjuje se k človeško spoznanje. Od verske metode se napreduje do znanstvene metode, in kakor je bilo metafizično življenje osnovano na nekili metafizičnih predpostavah, tako bo tudi bodoča preska znanstva na neki metafiziki, same do bo je metafizična spekulativno uvrečeno znanstvenega spoznanja.

Sedaj se vračam k vprašanju, na katerem mora socialna filozofija odgovoriti, če naj bo sploh filozofija.

1. Ali izhaja socialna filozofija iz kakine ekzaktne vede? Pokazati sem, da se socialna filozofija gradi a faktih kolektivne zavesti, ki so ugotovljeni v sociologiji.

2. Ali je mogoča socialna metafizika? Iz dualizma posameznika in družbe se da najti razlaga s filozofične unganje od Platona do novoracionalizma in se da odgovoriti tudi na verska vprašanja: da je namreč bog le simbol socialne dejstvenosti.

3. Dualizem družbe in individualne pomenja, da ima duševno delovanje empirično-racionalno značaj; čutne predstave so plod individualne zavesti, organizirane psihične zavesti, pojmi se tvorijo v kolektivni zavesti. Človeški razum je plod družbe. Pojmi so izraz socialne dejstvenosti.

4. Socialna filozofija je v trajnem stiku s strokovnimi vedami, zlasti sociologijo; kajti socialne človeške lastnosti so najvišja funkcija vseserija in morejo biti tem popolneje pojasnjene, čim boljše prončenoost strokovne vede. Iz vsa izhaja zaključek za socialno etiko; kakor ne moremo razuma prevesti na gojo individualne empirije, tako tudi ne moremo nraevnega ideala ponikati na gojo orodje osebnega vžitka. Čim več živimo z zvišene socialne ideale, tem bolj premagujemo svojo osebno slabost. In le življenje v socialnem duhu je neravno življenje in vredno, da ga živimo.

VODA V OČERKIH KOPALNIC JE OKUŽENA.

Zdravstveni komisar Robertson svari občestvo, da je voda v vseh črskih jesterkih kopalnicah postala okužena vsled ogromnega števila kopalcev v zadnjih vročih par tednih. Komisar svetuje kopalcem, da si zamaže nosa s kato, namočeno v vazelini, in skrbeti morajo, da jim voda ne pride v usta in oči.

Zagovornik je odprl dru- go stran obravnave.

GOVORIL JE PET IN ŠTIRIDE- SET MINUT.

Povdarjal je, da bosta obtožena sama pričala, kje sta bila na usod- spojni dan.

Dodham, Mass. — Zagovornik je na devetnajsti dan obravnave proti Sacco in Vanzettiju dosegel uspehe. Zagovornik William J. Callahan je govoril pet in štiride- set minut. Destravno je bilo iz- redno vroče, so ga porotniki pas- no posušili.

Dokazi, ki jih je skušal uvesti javni tožitelj, so bili odklonjeni po kratkem spopadu z zagovornik- om. Dve priči sta kasneje napra- vilj izpovedi, ki so zelo omajale izpoved glavnih prič.

Ko je Mike Levangie, železniški kritični čuvaj, pričal za javno to- žiteljstvo, je prisegel, da je bil voznik banditskega avtomobila ki ga videl na begu, temne poli. Identificiral je Vanzettija kot bandita.

Ali Edward Carter, čevljarški delavec pri okradeni tvrdki Sla- ter in Morill kompanije, je pričal da mu je Levangie na dan izvrše- nega zločina rekel, da je bil voznik banditskega avtomobila svet- le-bela polit. Javni tožitelj Katz- man je skušal spraviti z vprašan- jni vprašev in zadrego, pa ni šlo.

Francis J. Burke, lastnik razsta- ve za izdelke iz stekla, je bil zasli- šan skoraj dve uri. Bil je kosaj- deset čevljev proč, ko so bandite bežali. Haskitt, ki je sedel spre- da, je nameril samokres na Bur- keja in sprožil je petelina. Naboj ni počil.

Z zadnjega sedenja je slonel bandit s kratkimi brki in na rla- vi je imel kape.

"Ali ste kdaj videli katerega bandita od tega časa?" je vpra- šal odvetnik Callahan.

"Ne."

"Ali ste katerega obtožencev videli v banditskem avtomobilu?"

"Ne."

Mary Eva Splaine je pričala, da je bil Sacco bandit, ki je slone- l s zadnjega sedenja, destravno je videla banditski avtomobil eno petino solamde. Gledala je iz dru- gega nadstropja in bila je sedem- deset čevljev oddaljena od ban- ditov, ko so bežali. Burke je bil šestdeset čevljev bližje banditom, in imel je priliko, da je videl ban- dite za trideset sekund.

"Kakšen samokres je bil na- merjen na vas?" je vprašal jav- ni tožitelj Katzman.

"Kratek, moder, avtomatičen samokres s kopitom," je odgovo- ril Burke.

"Kako pa to veste, ali poznate orožje?" je vprašal javni tožitelj.

"Moj sin ga je prinesel domov iz vojne," je dejal Burke. Javni tožitelj je ugovarjal proti temu odgovoru in sodnik je odredil, da se ta odgovor čita v zapisniku.

Katzman je skušal predložiti kot dokaz neko puško, ki so jo zaplenili na Saccovem domu, ker je James McGlone pričal, da je neka puška iz avtomobila, kar je bilo podobno puški. Sodnik Thy- er je dovolil, da se predloži tudi puška kot dokaz.

Zagovornik Moore je protesti- val na podlagi sveznega zakona, ki določa, kako se morajo vršiti hišne preiskave. Puška je bila za- plenjena, ne da bi bila izdana sod- nijska odredba za hišno preiska- vo.

Sodnik je na to vprašal javne- ga tožitelja, če želi, da se puška uvede tudi kot dokaz. Javni tožitelj je bil zdaj v zadregi. Vedel je, če zahteva, da se puška določi k obtožilnemu materialu, da bo zagovornikstvo vseskozi naglašalo, da je bila puška zaplenjena na protipostaven način in da bi viš- je sodišče razveljavilo sodbo, če sta obtožena spoznana krivim. Tako je Katzman pričel do za- ključka, da je bolje, da se o pu- ški ne govori, pa tudi sodnik je bil tega mnenja.

Javni tožitelj je predložil štiri naboje, o katerih trdijo, da so jih našli pri Vanzettiju. Zagovornik je ugovarjal, da so z dvema nabo- jema že pri prvi Vanzettijevi ob- ravnavi nekaj napravili. Na pod- lagi tega vzroka sta bila dva na- boja izključena.

Zagovornik Callahan je zelo stvarno govoril in ves svoj govor je obračal le na porotnike. Po- vdarjal je, da bosta Sacco in Van- zetti pričala in povedala, kje sta bila usodopolnega dne, ko je bilo izvršeno hudodelstvo. Sacco je bil popoldne omenjenega dne v pi- sarni italijanskega konzula v Bos- tonu, da dobi potni list. Zago- vornik je rekel, da se bo to do- kazalo s pričami. Dvanajst do petnajst prič bo nastopilo, ki bo- do izpovedi prič za državnega pravdnika precej pretrese.

SE EN POLITIČEN UMOR.

Meščanski policier in telesi stražnik D'Adreaa ustreljen.

Chicago, Ill. — Joseph Lapsis, meščanski profesionalni poli- cieur, prijatelj in telesi stražnik Anthony D'Adreaa, nedavno u- morjenega občinskega svetovalec in profesionalnega političarja med Italijani, je postal žrtev boja med profesionalnimi političarji.

Lapsisa je bil umorjen na na- čin, da se lahko reče, da je bil mrtev, kot da je tresčilo vanj.

Vozil se je v svojem avtomobi- lu. Nahajal se je na Oakovy cesti in se je bližal Cambridgevi ulici, ko je znižal hitričo. V tem trenot- ku sta njegova "prijatelja," ki sta sedela v avtomobilu, potegnila samokrese in nastavila na glavo Lapsisa. Sprožila sta hkrati in Lapsisa je padel naprej.

"Prijatelja" sta pa skočila iz av- tomobila. Avtomobil je tekel še nekaj časa, skočil je na stranski hodnik in obšel je pred velikim poslopjem. Nabralo se je takoj veliko ljudstva. Lapsisa je vodil avtomobil v usodopolni noči, ko je bil ustreljen D'Adreaa. Pri- peljal ga je domov in se ustavi- l na drugi strani ceste. On pravi, da takrat ni slišal strelav.

Policija sodi, da je Lapsisa po- znal morilec in da mu udihnejo usta, so ga ustrelili. Postoji pa tudi teorija, da so ga mogoče u- morili prijatelji Nicholas Gontu- nija, ki je bil umorjen pred omni- ni leti in sta bila Lapsisa in neki Tony Pogutosa osumljena, da sta izvršila dejanje.

Umor je bil zdaj izvršen na zlo- glasnem vokalju umorov. Morilec sta prav dobro vedela, da njima bo lahko ubežati skozi hodnike in kleti in izbrsiti vsko najmanjšo sled za sabo.

V italijanski cerkvi so peli na koro, ko sta morila sprožila sa- mokrese.

POMAGAJI VSI MILJONAR- SKEM BOJEM KRVI.

Zapuškova ljubeča je tudi krv- natinska sarota.

Toledo, O. — Vanda Arbutis, litvinska ljubica poljskega supni- ka Gureha, je bila s desetimi dru- gimi obtoženci vred spomana na krivdo, da je pomagala pri ni- ljondolarski tatvini na tujaknjem pošti. Porotniki so se posvetovali deset ur, predno so se zedinili na prvotnik, ki je bil naznanjen v soboto zjutraj na tujaknjem zveznec sodišču. Drugi obtoženci, ki so spoznani krivim, so: Joseph Arbutis, Charles Schultz, James Sansone, George Lewis, Harry Trush, Helene Furier, Pearl Simmers, Emma Marwin, Walter Foote in Edwin Zellich.

Nekaj obtožencev, ki so pomag- ali prodati ukradene bonde, je bilo oproščeno, ker se jim ni mo- glo dokazati, da so vedeli o tat- vinskih bondiv. Državni tožitelj se ni izjavil, kaj se zgodi s obtožen- ci, katere je svezno pravdnikstvo porabilo kot priče proti njihovim sokrivcem. Med temi je tudi žup- nik Anton Gerek, ki je bil izpo- vedal, da mu je Vanda Arbutis dala ahraniti \$65,000 v ukradenih bondivih. Vanda je pa izjavila kot priča, da to ni res in da je hoče župnik nalašč spraviti v nesrečo iz maščevanja, ker je odbila nje- gove ljubezenske ponudbe.

Rop na pošti v Toledu je bil izvršen 17. februarja t. l. Šest moč je napadlo tri poštne usluž- benec ob drugi uri zjutraj in vzeli so deset šakljev pošte, v kateri je bilo šest milijon dolarjev v gotovini, bondivih in draguljih.

IRCI MOLČE NA MIROVNO PONUDBO.

De Valera se ni odgovoril Lloyds Georgu.

London, 27. jun. — De Valera, predsednik irske republike, se ni odgovoril na pismo Lloyds Geor- ga, ki je prevega povabil na konfe- renco v London, da se pogovore o miru na Irskem. Dublinski po- ročevalce "Daily Mails" brzo- javlja danes, da bodo sinfajnovci sprejeli ponudbo pod gotovimi po- goji. Kakšni so ti pogoji, še ni znano, najbrž pa bo De Valera zahteval, da se Anglija s prirozi re- če za samovlado Irake izklju- čival vnanje zadeve, armado, mor- narico in druge strategične ozre.

De Valera odgovori se danes na pismo Lloyds Georja. Iz njegovega tajnega stana ni še nobenega gla- sa, ali znašo je toliko, da njegovi prijatelji pritiskajo nanj, naj sprejme vabilo in se udeleži kon- ference s svojimi svetovaleci vred.

NESEBČA ALI HUDODEL- STVO?

Enajst oseb je sgorelo v požaru, ki je upepal hišo.

Mayfield, Ky. — Na domu Ernest Lawrence, ki se nahaja šest milj od tujak, so našli enajst mrtvih oseb, ki so bile tako obiga- ne, da jih ni bilo poznati. Gotovi- je baje pričelo okoli polnoči in koča, ki je bila zgrajena še po starem pijontreškem sistemu iz hlodov, je gorela skoraj do štirih zjutraj, da je pogorela do tal.

Nekateri pravijo, da je bilo izvr- šeno hudodelstvo, kajli bližnji sosedje trdijo, da so slišali okoli šest do sedem strelav. Mrtvi so vsi člani družin Ernest Lawrence in Otis Drews.

Serif McCain izjavlja, da je bil po njegovi sodbi izvršen umor, kajli detetova obleka je bila na- sičena krvi, posoda, ki drži pet galon petroleja, je pa bila najde- na v sobi, v kateri je spalo vseh enajst oseb.

Kosci odoke, ki se je držala možkih teles, govore, da moške niso spali, ko je pričelo goriti.

GRKI KAČELI OFENZIVOV

Grki Konstantin bi rad pogubl- vra molke v Kivancio.

London, 27. jun. — Iz Aten po- ročajo, da je dolgo pričakovana grška ofenziva proti turškim na- cionalistom prišla. Grki so oku- pirali mesto Ismid, 60 milj od Ka- rigrada. Pri Nikodemiji je večja sila Turkov napadla grško postoj- janko, toda napadalec so bili od- bli, ko so Grki dobili pojačanja. Okrog 200 Grkov je bilo ubitih. Grki letalo uspešno bombardirajo turško koncentracijsko točko v Kintahiji.

Atena, Grška, 27. jun. — Mini- strski predsednik Gounaris in vojni minister Theotokis sta smeli odpotovala v Smirno, kjer bosta konferirala s kraljem Konstanti- nom o nameravani ofenzivi proti turškim nacionalistom. Danes se je domalo, da kralj ne pojde na fronto izvesti ako bo ofenziva uspešna. Kralj je ukazal pobrati vse telesne sposobne molke v armado. Mobilizacija je izspelnila tovarne in kmetije. Konstantin bi rad spravl skupaj četr milijona vojakov, predno morejo Turki do- biti pojačanja iz sovjetske Kav- kazijske.

PET TIHO DELAVOV OBL- SKALO OBRABNOVNO HOWATA.

Columbus, Kans. — Več ko pet tisoč delavcev se je odpravilo po- zivni predsednika Kansake delav- ske federacije in prišlo "na po- čitnice" v Columbus, kjer se dan- es odpre sodnijska obravnava proti Aleksandru Howatu, pred- sedniku okrožne organizacije ru- darjev, zaradi kršenja zakona in- dustrijskega sodišča. Nadelnik policije je mobiliziral vse svoje policijske sile v strahu pred ar- mado delavcev, boječ se izgredov.

Sparinska stavka v Španiji.

Madrid, Španija, 26. jun. — Komunisti so pozvali delavce v generalno stavko.

IZVETNA PIAVANJA.

New York, N. Y. — Amelia Gedde, učiteljica za plavanje, je plavala okoli otoka Manhattan. Pot je dolga štirideset milj in po- trebovala je ranjo petnajst ur in 57 minut.

Grčija odklonila posredovanje.

Atena, 26. jun. — Grška vlada je odklonila ponudbo Anglije, Francije in Italije za posredova- nje v svrhu končanja vojne med Grki in turškimi nacionalisti v Mali Aziji.

Pojaki se usaknejo iz Španije.

Berlin, 27. jun. — Voditelji poljskih vstajev so sprejeli po- goje ententne komisije v Oppelnu in bodo jutri izpraznili postojan- ke, ki so še v njihovih rokah.

Francoaki general Lerond je de- jal večeraj, da bo vsa Gornja Sie- zija očiščena oboroženih nemških in poljskih čet najkasneje 5. julija.

Drobiž od blizo in daleč.

— Prva ruska jaja so dospela na trg v Londonu odkar je iz- bruhnila vojna leta 1914. Jaja pridejo danes iz Rusije v Anglijo preč kakor iz Irake.

— Proračun za japonsko arma- do v prihodnjem fiskalnem letu znaša 130 milijonov jenov, kakor javljajo iz Tokija.

— V Loganu, W. V., se je poja- vila klopotača v cerkvi med ce- remonijami. Vsi verniki so zbe- žali iz cerkve, edino žena z ime- nom Lula Vance je ostala in stopi- la s čevljem kači na glavo ter jo strla.

— J. W. Nasona v Duluthu, Minn., je podrl avtomobil na ce- sti. Nason se je pobral in opra- til, če da ni videl avtomobila.

— Brazovlak, ki vozil iz Pariza v Lille, je skočil s tira zadnje so- bote pri Albertu. 23 je bilo ubitih in 43 ranjenih.

— "General" Gonzales je inva- diral Mehiko iz Teksasa s 70 mož- mi. Predsednik Obregon je spro- čel poveljnika mehške posadke v Nuevo Laredu, da naj ne jemlje ujetnikov, kadar pride v dotiko z Gonzalesovo "armado."

NEGOVANJE DETETA TE- KOM POLETJA.

II. Španje.

New York N. Y. (Iz tujez. informat. urada.) Dojenček v pr- vi mladosti prespi večino svoje- ga časa in ga ne moti vročina, ako je primerno oblečen. Poseb- no, ako ga mati doji s lastnim mlekom, ne trpi na vročini. Dete 1 leto staro, potrebuje 14 ur span- ja na dan in, da se mu to omo- goči, se je treba potruditi, da je njegova spalnica hladna, toliko po noči, kakor podnevi. Elektri- čna veterinica je temu jako pri- merna; veranda (poroh), ovre- žena proti komarjem in muham- je jako ugodna spalnica za dojen- ce. Kopal pred spanjem dostikrat pomiri nemirnega dojenčka, ker mu ohladi segreto kožo in nato lahko zaspi.

Mater naj dojenček nikar ne dajejo kakih napavalnih sred- stev ali lekov. Ako dete ne mo- re spati, pomenja da nekaj ni prav in da njegovo zdravje za- hteva posebne pozornosti. Nika- kor ne rabite v to svrhu lekov, iz- vzemši po predpisu dobrega zdravnika.

Ako mora dete spati v hiši, te- dej naj spi vedno samo v svoji postelji in po možnosti v posebni spalnici, tako ga nič ne moti od trenutka, ko je zaspalo pa do ju- tra. Nočno oblačilo in spalnice vročice so opisane v knjižici "In- fant Care" D. C., ki se vsakemu na zahtevo pošlje zastonj.

NAZVANILLO IN VABILO.

Društvo "Mladi Slovenci" št. 585 št. N. P. J. priredi svoje sabore po domače piknik dne 5. julija, 1921, na farmi br. Eike Fankota.

Ujjudno vabimo vse sosednje družine, rojake in rojakinje, do- mate iz bližnje okolice, da se polnabovilno vdeležate tega izlet- ja v prosti naravo. V nabavo kosa- imali na družni nekaj stival, za- lašne in lajne bo pa vsakomur točno skrbni vsesilni odbor, vodi gošče bo igrala in vrtilo se bo vsi nožnog stari in mladi. Čisti špi- žnik je namenjen za družbeni blagajno, torej pridite vsi.

Vstopnina za molke je 50c, kosača so proste vstopnina. Vsi na piknik dne 5. julija vsi.

Odbor!

KJE SE NARAJA

moj stric Andrej Hujan, rojen v Pirneah pri Medvodah v Ame- riki se nahaja že kakih 30 let. A- ko kdo cenjenih rojakov ve za njegov naslov, prosti, da mi ga naznani, za kar bom zelo hvale- žen, ako bo na sam čital ta oglas, naj se mi prijavi, poročati mu i- mam zelo važne stvari iz staroga kraja. Moj naslov je: John Hujan, P. O. Box 11, Bryant, Okla.

(Adv.) June 27, 28, 29.

Slovenska Narodna Podporna Jednota

Ustanovljena 9. aprila 1904.

GLAVNI STAN: 2827-29 SO. LAWNDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS.

Izvrševalni odbor:

PREDAVNI ODBOR: Predsednik Visens Cinkar, 4827 So. Lawndale Ave., podpredsednik Anton Hrust, Box 144, Cresskurg, Pa., čl. Vojko Matthew Turk, tajnik bolniškega odbora Paul Berger, št. blagajnik John Vegrich, upravitelj glasila Vito Godina.

POROTNI ODBOR: John Underwood, predsednik, 402 Hay St., Springfield, Ill., Martin Schuchter, Box 276, Cresskurg, Pa., čl. Joe Smith, Box 428 Southside, Pa., Frank Harnack, 2229 Fremont Ave., Cleveland, Ohio, John Krizan, 222 Fifth St., Lehigh, Ill.

SOLISTI ODBOR: OSEBNI ODBOR: Paul Baggio, predsednik, 2827-29 S. Lawndale Av., Chicago, Ill. VZROČNO ODBOR: John Jankovitch, Box 226, Mount Zion, Pa. Anton Jankovitch, Box 73, Wick Haven, Pa. NAPADNO ODBOR: Anton Jankovitch, Box 104, Green, Kans., in Jankovitch, Box 248, Gilbert, Minn., in Jankovitch.

Nadzorni odbor: Max Petrovich, predsednik, 207 E. 140th St., Collingwood, Ohio, John Ambrosini, 418 Pierce St., Grand, Minn., Peter Bernik, 3143 E. Harding Ave., Chicago, Ill.

Tiskovni odbor: Visens Cinkar, John Underwood in Matt Petrovich.

Zdravstveni odbor: Slovenski Front 224, 224 So. Crawford Ave., Chicago, Ill. John Tvedt, Box 121, Lawrence, Pa. John Crain, 222 Eastwood, Detroit, Mich. Joe Smith, 122 E. 22 St., Cleveland, Ohio. Mary Jankovitch, 224 So. Crawford Ave., Chicago, Ill.

VZROČNI IZVARNI: Dr. P. J. Kora, 2227 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio. OGOVORNI IZVARNI "PROSVETA": John Jankovitch.

POŠTI: — Korespondenca s čl. poborniki, ki delajo v glavnem mestu, se pošilja na št. N. P. J., 2827-29 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

VSE NABOJE IZKUPUJE POSREDOV SE NARLOVE: Sodelujoči izdatke št. N. P. J., 2827-29 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

SEKULARNE POKLJATJE IN STVARI: Št. N. P. J., 2827-29 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

VSE NABOJE V SVETI S POKLJATJE IN STVARI: Št. N. P. J., 2827-29 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Vse povelje št. N. P. J., 2827-29 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Vse povelje št. N. P. J., 2827-29 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Vse povelje št. N. P. J., 2827-29 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Vse povelje št. N. P. J., 2827-29 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Vse povelje št. N. P. J., 2827-29 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Vse povelje št. N. P. J., 2827-29 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Vse povelje št. N. P. J., 2827-29 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Vse povelje št. N. P. J., 2827-29 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Vse povelje št. N. P. J., 2827-29 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Vse povelje št. N. P. J., 2827-29 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Vse povelje št. N. P. J., 2827-29 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Vse povelje št. N. P. J., 2827-29 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Vse povelje št. N. P. J., 2827-29 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Vse povelje št. N. P. J., 2827-29 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Vse povelje št. N. P. J., 2827-29 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Vse povelje št. N. P. J., 2827-29 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Vse povelje št. N. P. J., 2827-29 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Vse povelje št. N. P. J., 2827-29 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Vse povelje št. N. P. J., 2827-29 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Vse povelje št. N. P. J., 2827-29 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Vse povelje št. N. P. J., 2827-29 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Vse povelje št. N. P. J., 2827-29 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Vse povelje št. N. P. J., 2827-29 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Vse povelje št. N. P. J., 2827-29 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Vse povelje št. N. P. J., 2827-29 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Vse povelje št. N. P. J., 2827-29 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Vse povelje št. N. P. J., 2827-29 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Vse povelje št. N. P. J., 2827-29 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Vse povelje št. N. P. J., 2827-29 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Vse povelje št. N. P. J., 2827-29 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Vse povelje št. N. P. J., 2827-29 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Vse povelje št. N. P. J., 2827-29 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Advertisement for Slovenian National Support Association (Slovenska Narodna Podporna Jednota) with details of its structure and membership.

VARNI KNJIGE.

Zajedala. Povest iz življenja slovenskih trpinov v Ameriki. Vezano. Stane s poštnino vred \$1.75.

Sakna biogenesije. Vrio poučna knjiga, ki pove, kako sleherni človek ponavlja v sebi razvoj vseh svojih živalskih in divjalskih predajkov. S slikami. Vezano. S poštnino vred \$1.50.

Obe knjigi, ki se napolnijo obenom, za tri dolarje poštnino prosto. Naročila sprejema tajnik Knjižnice matice S. N. P. J.: Frank Alci, 2124 S. Crawford Ave., Chicago, Ill. — Adv.

BAD SI IZVEDEL.

za naslov rojaka Frank Batha. Doma iz Topoles pri Trnovem, Notranjsko. Po domače France Brejceov. Ujjudno prosim cenje- ke rojake, če kdo ve za njegov naslov, da mi ga naznani, ali naj se mi pa sam prijavi na moj na- slov; poročati mu imam zelo važ- ne stvari iz stare domovine. Joe- set Logar, P. O. Box 28, Delagua, Colo. (Adv.) June 27, 28, 29.

POSLUŠITE SE!

Zenake lakalnice dola, na 59 Chatham St., Pittsburgh, Pa. Mi vedno potrebujemo ženske za hi- šna dola. Izgledite se do 2:30 po- loldne. (Adv.)

NA PRODAJ FARMA.

Proda se 260 akrov obsegujoča farma, 20 glav živine, trije konji, 100 kokoši, 4 prašiči in vse polje- delsko orodje. Na ti farmi se lah- ko redi 50 glav živine, zemlja je vna v ravnini, eno miljo do mle- karne, 5 minut hoda do šole, 2 milje do železniške postaje. Za vsa nadaljnja pojasnila obrnite se na Josip Skoda, R. D. 4, Cooper- town, N. Y.

WHITE STAR LINE

JUGOSLAVIJO največji parniki

OLYMPIC ADRIATIC 44,420 ton 24,241 ton Odljajo iz New Yorka

ADRIATIC julija 6—avgust 3.

OLYMPIC julija 16—avgust 13.

Izvršna postrelba za tretje

Novice iz Jugoslavije.

VOLITEV ŽUPANA IN 11 OBČINSKIH SVETOVALCOV V TRBOVLJAH.

Dne 30. maja ob 3. uri popoldan se je vršila v občinski pisarni v Trbovljah volitev župana in občinskih svetovalcev. Navzočih je bilo 33 odbornikov. Odsotni so bili Gorjane Jože, ki se nabaja v prelakovalnem zaporu v Celju, Rinaldo Roberti je na potovanju za delom, ter Miha Koren, ki je zadržan v Belgradu kot narodni poslanec.

Po običajni formalnosti je otvoril volitveno zborovanje I. Goropevec kot najstarejši po letih izvoljeni odbornik. Prisostvoval je volitvi tudi z. okrajni glavar Pinkauer iz Celja. Predno pridem na predmet zasedanja, naj omenim, da se je pritožil takoj ob vstopu v zborovalni prostor odbornik Kačnik, da prostori niso pravilno zasadeni, da bi po mnenju komunistov morali oni sedeti kot večina na levi, katera je bila žal že zasadena.

Volitev župana se je izvršila brez najmanjšega incidenta ter so dobili glasov:

Kom. Judij Hacin 20 glasov, Zupan Iv. starejši 2 glasa (klar.) in Grifar Martin 1 glas (tudi klar.) 10 glasovnic je bilo pra-

znih. Izvoljen je torej kom. ruder Jurij Hacin za župana.

Pri volitvi obč. svetovalcev je li pojasnila odbornik Kačnik I. van, ker se na posna volilnega reda, kar se je izkazalo pri oddajanju glasov, ker je kandidiral za podžupana.

Izvoljeni so sledeči odborniki občine. svetovalcem:

Podstussek Fr., podžupan; Grifar Al., Čekada Franc, Grifar Ivan, Bedenik Fr., Šokve Franc, Koren Miha, Aškerc Matevž, Jasbec Ivan, Veber Karl in Kačnik Ivan, vsi komunisti.

Kandidat za podžupana, Kačnik Ivan, je menil, da je tisti podžupan, kateri je na volilnem listku prvi vpisan. Zato ga je grozno ježilo, ker je bil izvoljen Podstussek Franc za podžupana, ker je dobil 21 glasov, a Kačnik samo 18. Seveda je protestiral, se ježil, a kaj hotel, če te slobna roka pretvori v Gačnika mesto pravilno v Kačnik. Seveda je trdil, da to ni slobnost, da je vopota, in zahteval od navzočih, da se naj dotični, ki je napisal napačno, sam javi in puva, da je nameraval napisati Kačnik, a odeval se ni nihče. Kako neki, ker smo seveda iz šeredostojnega vira, da so mu napravili to šalo njeopvi strankini kolegi. Smola! Tako se pusti speljati in spravit ob večno zaščiteni podžupanski stolici, za katerega je že več let kandidiral eden prvih ustanoviteljev

kom. partije v Trbovljah. Orda nehalčnost!

Tako imamo zopet eno izmed večjih občin v Sloveniji v popolnem razveseljevo je, če pogleda tako močno delavsko frakcijo v obč. zasedanju. Ali veselje te mine, ko vidiš, da so ti ljudje ali nalahki ali katerih drugih razlogov poslani v občino, da si se sami potrebnosti mnogo pouka. Priprani smo, da ima komunistična stranka v Trbovljah boljših ljudi na razpolago. Tako velika občina kot so Trbovlje, v kateri je toliko delavstva in toliko važnega dela za delavstvo in za slobnost, se s tem le izgrava na lahkomišeln način.

Socijalno - demokratskem župan. V Stendenci pri Mariboru je bil županom izvoljen sodrug Alojzij Kaloh. Tudi so vsi četiri občinski svetovalci socijalni demokrati.

Velika afera s sladkorjem. Iz Belgrada prihajajo vesti, da se je dogodila v ministertvu za socijalno politiko nova afera s gotovo prodajo 150 kg državnega sladkorja v Gružu. Podrobnosti še prikrivajo javnosti.

Milijonske posamezne. Pri sarajevski podružnici Jadranske banke je poduradnik Ambrožič ponarejal kreditna pisma, ki so se glasila na njegove skrivnice ter prevarili banko za nekoliko

milijonov kron. Policija je stvar odkrila in krivce aretirala.

Tudi klerikalci prihajajo na vrsto. Belgrajska vlada je prepovedala za vse šole naročanje lista "Glas sv. Ante", ki ga izdajajo sarajevski frančiškani. Pisani je baže v protidržavnem in protidržavnem smislu.

Ljubljanska porota. — (Uboj.) Kmečki sin, 20letni Adrej Stare iz Spod. Bernika na Gorenjskem je bil obsojen na tri leta težke ječe, ker je ponoči na vasi dne 2. aprila z vilami urarijo po glavi svojega nasprotnika Blaža Jenkota tako močno, da je drugi dan umrl. — Rodbinska neureda. V mali vasi Puhodu na Notranjskem je 24. januarja t. l. proti večeru v medsebojnem prepiru na dvorišču z nožem zabodel 38 letni France Baraga svojega odeva 75letnega Janeza Barago tako nesrečno v trebuh, da je oče drugi dan umrl na vntuju trebušne mrene. Pred poroto je bil večeraj France Baraga obsojen na pet let težke ječe. Baraga se je zagovarjal na polno pijanost, katere pa so porotniki soglasno zanikali!

Jugoslavija mahova Dravo za mejo na Korolcu. Presidiro poroča z Dunaja: "Politische Korrespondenz" poroča, da je predsednik jugoslovanske delegacije v mednarodni podkomisiji za razmejitev predložil predsedniku komisije zahtovo, v kateri se mahova Dravo kot mejo med Jugoslavijo in Avstrijo. Obenem je izjavil, da je podobna zahteva že predložena tudi poslaniški konferenci v Parizu.

Razne vesti.

Bankov falševanje v Italiji. Kakor javljajo iz Trsta, se je zadnje dni pojavil razkol med falševci v Italiji. Skupina Benito Mussolinija, ustanovitelja falševanja v Italiji, stoji na republikanskem stališču, dočim stoji falševci iz Trsta, Trenta odločno na konservativnem, monarhističnem stališču. Dali se bo razkol falševanja tudi v realnici izvršil, je še vprašanje.

Ekscelence ševčevski. V Gradcu se je ustanovila ševčevska družba, ki obetajo iz pensijoniranih avstrijskih generalov, polkovnikov, sodnih nadsvetnikov, bivših štabnih oficirjev in nekaj dam, njihovih žen. Novih ševčevov ne bodo izdelovali, temveč bodo opravljali popravila. Je še tako! Ena obrt se preživljuje, če je pa ševčev agilne, se poprime druge. Saj to ni nič zramotnega, če ševčev dela, samo malo pozno so prideli! "Fliklusterji" bodo dobro zaslužili, ker letos veliko dežuje na Štajerskem.

Madrajske jajce. Kakor so danes jajca draga, vendar še od daleč ne dosega cene, ki se je približno pred 200 leti zahtevalo za eno jajce. Ko je angleški kralj Jurij I., znan kot velik akopuh, nekoč potoval po Danski, se je ustavljal v krcini in naročil mehko kuhano jajce. Ko je ponel svojo skromno južino, je zahteval račun. Ko mu ga krečmar predložil, kralj ostrmi kajti krečmar je računal jajce 200 goldinarjev. "Priznatej", pravi kralj, "jajca morajo biti v vašem kraju pač prav redkost!" — "Ne Veljastvo", odgovori krečmar, "jajca ne" pač pa so kralji pri nas zelo redki."

Yone Suzuki se imenuje japonska kapitalistinja, ki lastuje na Japonskem razne tovarne ladjedelnice in nekaj morskih plovbnih črt. Yone Suzuki je najbogatejša ženska na svetu. Skupni profit njene različne industrije tekom zadnje vojne je znašal samo petdeset milijonov dolarjev.

Časniška radodarnost. — Pri New Yorku je jetnišnica, Sing-Sing se ji pravi, in revež je tisti, ki pride vanjo. V jetnišnici je takovsana smrtna hila in tisti, ki so v nji ponavadi ne tlačijo dolgo trdega tlaka. Obsojeni so na smrt na električnem stolu. Pri teh obsojenih je pa ykorenjina čudna navada. Vsakemu je dovoljeno vsak dan izprehajati se deset ali petnajst minut po dvorišču. V smrtno hila pride povelje: Ta in ta bo moral te in tega dne umreti. V dokaz prijateljstva in solikarnosti ostanejo vsi ostali ves dan v svojih celicah in podarjajo nesrečnemu vsak po petnajst minut svojega prostega časa. Če jih je deset zaprtih, je obsojenec, ki ima najprej umreti, lahko vsak dan sto-petdeset minut na prostem zraku. To je velika žrtve ostalih. Dajo mu vse, kar imajo. Male

solnčnega sijaja in malo sinjega neba, to sta dve stvari, ki sta še ostali tem nesrečnem. Tudi v tem prostem svetu imajo ljudje sijaj. Nekateri več in nekateri manj. Imajo sijaj ugodnosti, sijaj ljubezni, sijaj zadovoljstva. Veliko jih je pa, ki niso toliko srečni. Zaprti so v temnih rešicah, boleznih in pomazunkanj. Krasno bi bilo, če bi vsi sledili vzgledu mož v smrtni hili Sing-Singa ter dali nekoliko svojega materialnega sijaja onim, ki ga nimajo. Onem, ki je brez dela, dajmo sijaj pomoči, utrujenemu potniku na vasi dajmo sijaj pripravega sprejemala. Onim, ki so v temi obupa, dajmo sijaj prijazne in bodrilne besede. Samo petnajst minut na dan naj bi posvetili tem stvarim, pa bi bil svet drugačen. Boljši svet bi bil, in jetnišnice in karnilnice bi se polagoma praznile.

Spominjanje bližini po rokopi. V pariskih krogih se mnogo govori o nedavno izšli knjigi zdravnika dr. Duparcy-Jeanne-ma. Dr. Duparcy trdi, da more sigurno spomniti vsako bolezen po rokopijsu pacienta. V predgovoru svoje knjige pravi, da je na tisoče bolnikov preiskoval z grafološkimi stališči, ter da se v diagnostiki ni nikdar prevarjal. Pravi, da mu povsem zadostujeta dve vrstici rokopijsa, da spozna bolezen in nje kakovost. Želodčna bolezen ali težkoba pri prežvi hrane se v rokopijsu bolnika izraža tako, da vrste pisanih besed padajo. Pava pa, ki se dviga, smeli, da je pisec bolan na jetrih. Doslej so grafologi trdili, da so ljudje, ki pišejo navzgor dobri humoristi. Sedaj se bo moral pač vsak humorist bati, da je bolan na jetrih. Ljudje, ki pišejo ravno, pa so vedno v strahu, da so bolni na jetrih, ali pa na želodcu. . . Tisti, ki se podpisujejo na levi strani pisma, se baje bavijo z mislijo na samomor, in oni, ki svoj podpis obkrožijo okoli in okoli s črčko, so pa baje veliki strahopetci.

Bog ne daj, da bi se drugi kralji Angorske vlade je ladača zakon, ki zapoveduje vsem moškimi nad 23 letom, da se morajo oženiti. V skladu, da tega ne storijo, bodo morali četrtino svojih dohodkov izročiti poljedelaki državnih banki, ki bo potem denar razdelila med tiste moše, ki se radi finančnih razmer na mreje poročiti. Civilne službe ne poročajo moš na sme upravljati. Zakonski moše se bodo na razne načine protizirali, celo poročeni sloinci se bodo milleje kaznovali, kot neporočeni. Angorska vlada bo posebno podjejnikom moškimi omogočila, da si vsamejo po dve ali več žen itd. — Kaj naj rečemo? So pač za hlačeje (pardon, na Turškem nosijo tudi ženske hlače), moše slabši kajti. Vendar pa še ni nareše brez sreče. Zadržna točka o podjetnih mošeh je še celo nekam prijetna.

Flemanski boji v Moultrie, Ge. Odkar je bil umorjen 15 letni Lorgon Wiykes, vlada tu veliko razburjenje, in se domneva, da bo prišlo do pravesta plemenskega poboja. Nekega zamorca so linčali in več hili spadajočih črnim so zažgali. Neki Moš iše Henrija Willames, ki so ga sponalili za morilca, da ga linča. Črnci kar beže iz okraja.

Fridobivanje zlata na Uralu. V mesecu januarju tega leta je bilo na Uralu iskropano za 21 funtov in 46 cekinov zlata, v februarju za 31 funtov in 41 cekinov.

Poljska državna policija je prepovedala po vsaj poljski razširjevanje parikla "Humanite" in angleškega glasila Labour Partyje "Daily Herald". Celo časniške redakcije ne smejo sprejemati obeh listov. — Kakor je videti, se Poljska navzile velikim antisocialističnim delovanjem v Gornji Šledji in drugod, ne misli poboljšati.

Stenica lišče navadno po zimem jeje na dan. V ugodnem prostoru se liščeje v teku petih dni in navadno je dve tretini samih mal njim. Se zrastejo dovolj na plemo in nadaljno lažajo v teku štirih tednov. Preračunajta koliko stenice bi imeli v enem letu ako pustite vse samice, da mirno ne motene lažejo stenci vse leto? Da se razbije teh pekleniščekov lahko sami spoznate kakšno potrebo je, da rabite dobro uničevalno sredstvo kot je P. D. Q., ki se je iskotalo najbolje v preiskunjah v raznih balničnikih, hotelih in velikih balničniških postojljah, da je ta smes najboljšo sredstvo za uničenje vsake

Venček ruskih narodnih pravljic.

(Poslovenil Fran Pogačnik.)

Poznaša iz Naprepa, leto 1920.

Lisica.

Tebe lišica po stezici in nese v tačicah valjak. Pride k mušiku in ga prosi: "Daj prenočišča hiški - sestrički!"

"Še nam samim je tesno!" "Ne bom vam v napotje; sama ležem na klopico, utaknem rep pod klopico, valjak pa pod pečko!"

Spuste je v hila. Ona leže na klopico, vtakne rep pod klopico, a valjak pod pečko. Rano sjutraj vstane, seže svoj valjak in potem vpraša:

"Kje je moj valjak, ne dala bi ga za gos!" "Kaj hoče mušik! Da ji gosko, Lisica vzame gosko, gre dalje in pole. "Tekla je lišička-sestrička po stezici, nese je valjec, za valjec gosko!"

Skok! skoči v hila k drugemu mušiku. "Kdo je!" "Jaz, lišička-sestrička, pustite me, da tukaj prenočim!"

"Brez tebe nam je tesno!" "Ne bom vam v napotje!" Ležem na klopico, vtaknem rep pod klopico, a gosko pod pečko." Rano sjutraj se zbudi, prime gosko, oskubi, sme in pravi: "Kje je moja goska, ne dala bi je za purico."

Kaj storiti mušiku! Da ji purico. Lisica vzame purico, se napoti dalje in poje:

"Tekla je lišička-sestrička po stezici, nese je valjec, za valjec - gosko, za gosko - purico!"

Smuk! šine v hila k tretjemu mušiku. "Kdo je?" "Jaz lišička-sestrička! Dovolite, da pri vas prenočim!"

"Celo brez tebe nam je tesno!" "Jaz vam ne bom v napotje! Ležem na klopico, vtaknem rep pod klopico, a purico pod pečko."

Rano sjutraj vstane, zgrabi purico, je oskubi, poje in pravi: "Kje je moja purica! Ne dala bi je za nevestico!"

Mušik si ne ve pomagati in ji da namesto purice nevestico. Lisica jo pobaše v meh, steče dalje in poje:

"Tekla je lišička-sestrička po stezici, nese je valjec, za valjec - gosko, za gosko - purico, za purico - nevestico!"

Smuk! še skoči v hila četrtemu mušiku. "Kdo je?" "Lišička-sestrička! Pustite me tu prenočiti!"

"Brez tebe nam je tesno!" "Ne bom vam v nadlego! Ležem na klopico, vtaknem rep pod klopico a meh pod pečko."

Puste jo. Ona leže na klopico, stisne rep pod klopico a meh pod pečko.

Ponoči mušik vstane, izpusti iz meha nevestico in stlači vanj psa. Lisica sjutraj vstane, vzame meh in odakalja.

Potem zakliče: "Nevestica, poj pesmi!" Tu zarenči pes. Lisica se prestraši, izpusti meh in pobegne.

Ko beži, zagleda na vratih sededelega petelina. Zakliče mu: "Petelinček, petelinček, skoči dol, izpovem te, ti si grešnik!"

Petelin zleti k njej, a ona ga sgrabi in poje.

Delavec brez delavskega časopisa je kakor vojak brez puške. Narodite se in širite svoje glasilo "Prosveto."

Jimmie Higgins.

Ime UPTON SINCLAIR. Z dopisovanjem avtorja pravi IVAN MOLEK.

(KONEC.)

Poveljniki ameriških čet v Rusiji so imeli velike težave; nobena armada v zgodovini menda ni imela takih situacij. Predsednik, ki je vrhovni poveljnik vseh oboroženih sil, ki mora dati vsakom dober vzgled, je vsak čas prišel pred kongres in izrekel kakšne uporniške in drzne besede, katere so lahko izvale nesvarno milijone v glavah vojakov in omajale disciplino v armadi. Enkrat je izjavil v pismu, ki je bilo nastojeno na neko politično konvencijo, da delavel v Ameriki žive v "ekonomskem tlačanstvu"; zdajpazdaj je slovesno deklariral, da ima vsako ljudstvo pravico, da samo odloči o svoji usodi in o obliki svoje vlade brez tujega vmešavanja. Te izjave so prihajale v javnost v času, ko so ameriške čete poskušale potlačiti šibane, ki so revertirali proti "ekonomskemu tlačanstvu" v stroji lastni dožali!

Armada je stroj za bojevanje; vojak, ki postane del tega stroja, se mora hitro navesti splošnega duha, ki prevladuje v armadi, in ta duh je predvsem velik prezir političarjev, posebno tistih, ki radi govarnarijo in pišejo odprta pisma, "idealistov", sanjsčev in "teoretikov", ki ne razumejo, da je vojaka zato na svetu, da bojuje bitke in gleda, da jih izvojuje. Vsi častniki v stari ameriški armadi, izobolani v West Pointu, so bili vzgojeni v tradicijah razredne vlade in njih nasranje je bilo, da se ne samo nekaj, temveč dosti več kot drugi ljudje, in boja zapoved je, da se jim mora vsakdo pokoriti. Novi častniki tudi niso bili dosti bolj, kajti lešli so iz boljnih, bogatajših slojev in so sovražili govorance ter pisarjenje o pravicah narodov. Jezilo jih je, da je njihov vrhovni poveljnik, tak "idealist", ki se ne aramuje, imenovati "pacifista" vojnim tajnikom — in svojo jezo so kazali tudi v dejanjih. Ko je pacifistični vojni tajnik izdal odredbe z ozirom na milostno postopanje z naborniki, ki so se uprli vojaški službi iz verskih razlogov, je armadni stroj tolmočil sentimentalne odredbe po svoje in izpuli iz njih vse "idealistične" diake. In šim dalje je bil stroj od pacifističnega vojnega tajnika tem bolj je stroj pulil — in tako se je zgodilo — česar ubogi Jimmie Higgins nikakor ni mogel razumeti — da so program humanitarcev in liberalcev v Washingtonu izjavili v Arhangelsku bivši privatni detektiv, ki so bili v hili korupecije in krvočnosti.

Jimmie Higgins ni vedel niti tega, da so Američanom v Arhangelsku zapovedovali angleški in francoski častniki, ki se poživljajo na ves pacifisem in sentiment in ki imajo sami svoje idejale o vojnah za demokracijo. Ali se naj dovolj obskurtni, mali pokveki, socialističnemu strojniku, da prekriža njihove svetovne načrte? Da se postavi po robu vojaškim oblastem v Arhangelsku in se sklanje na besede predednika republike, kakor da bi te besede res kaj pomenile? Da se združuje s izdajalškimi in zločinskiimi lopovi, poskuša zastopiti mišljenje ameriškega vojaka in zažgati plamen upora med njimi? — Kakor se je Jimmie Higgins enkrat znašel v strategičnem položaju, ko je ustavlil vso hunsko armado in izvojeval bitko pri Chaty Terryju, tako je bil zdaj na mestu nič manj strategične važnosti: na komunikacijski črti zavenski armade, ki je napadla Rusijo, in grozi pretrgati črto ter prisiliti armado, da se umakne!

Bila je torej nujna potreba, da se najde znedno boljševoke salege v Arhangelsku. Ker pa vse dosežanje mučenje Higginsa in prineslo nobenih informacij, so ga vrzli v temno celico in hranili ob sameh belem kruhu in vodi. To je bila nova preizkušnja za Jimmiejevo vodo. Hrana bele smoke in vode zicer ni slaba skušnjava za vest, susepek Jimmie je kmalu spomnal, da za bitje, ki ima kri in drob v sebi, je hila kakor sama voda. Človek, ki uliva samo bel kruh in vodo

nekaj dni, oboli na zepki ali driski; kri je polna škrovnega strupa, živci oslabe in črtev podleže jetiki ali kateri drugi bolezni, od katere nikdar več ne odvrne.

Vrhovni je imel Jimmie "kopelj" kakršna je v navadi v Fort Leavenworthu. Kovelj je predpisal v zaporih in je tudi potrebna, toda ječarji odločajo, kako se vrši. Na Jimmieja so namerni močan curek ledene vode in mu ukazali, da se mora dagniti po telesu. Ker pa ni mogel storiti tega s ranjenimi rokami, je Connor pograbil ostro krtačo in jo postal a solje tar drgnil toliko časa, da se je roveča lupila koža. Jimmie je tulli in skočil stran, toda Connor mu je sledil a močnina curkom, in ko se je mučenik obrnil kričal, mu je voda zalila usta. Padel je na tla — in pustil so, da je voda lila nanj deset ali petnajst minut.

Veliko je pretrpel Jimmie v svojem nasranem življenju ali nikdar toliko nasenkrat. Njegov duh je ostal neuklonjen, toda telo je končno prišlo omagovati in s telesom je začel slabeti um. Postal je črtev bleđenja; kričal je v spanju in kadar je budel, je mislil, da ga mušije, čeprav je samo vied na verigi.

Nekega dne je Perkins, ki je vsak dan tihel uho na nevidni luknjičel v vratih celice, slišal čudne glasove, ki niso bili slovaški. Bilo je, kakor da rjove zver in potem je sledilo pasje lajanje. Hitro je poklical Connorja in Gradyja in val trije si poslušali.

"Pri Bogu, smrel je!" je kričnil Grady in se pokrival.

"Zblaznel je!" je dodal Connor.

"Zmešalo se mu je!" je prikal Perkins. Val trije so se spogledali. Nekaj jim je prišlo na misel. Kaj če bi samo igral norea? Nič ni lažjega sinu satam, kakor če se potvarja, da ima hudika v sebi. Čakali so, Connor je stopil v celico s namenom, da ga sopes potegne na verigo. Tedaj je videl, da si Jimmie grize prste. To pa ni bila šala. Poklicali so zdravnika, ki je po kratki preiskavi konstatiral, da je Jimmie Higgins smrel. Jimmie so je predstavljali za žival, ki je v pasti in ki si hoče odgriniti nogo, da vrede. Kazal je zobe vsakomur, kdor se mu je približal in moral so ga pobiti do nesvesti, preden so mogli natakiniti nanj bolezen jopit.

Tako je Jimmie Higgins naposled ušel iz pesti svojih mučiteljev. Jimmie ne ve ničesar več o Busu Kalenkinu, in če bi tudi hotel povedati svojo tajnost, je ne more. Izkušnje so prenehale in mučitelji, ki zdaj lepo ravnaajo s njim, so ga uspešno prepričali, da ni več v pasti. Vseled tega je zdaj krotka zver, ki ne laja več, ne tuli in ne kaže škrbavih zob. Jimmie se zdaj plinči po štirih in hila sta jed s kovinake krožnica z ustni, da se mu ni treba poslušati odzdrženih prstov. Reže bolečine v ramah, laktih in zapestjih se mu še oglašajo, ali on se ne zmeni več toliko, ker je zver in čuti bol le v trenutku, ne ve pa, niti se ne briga, dali bo trpel jutri. Nič več ne spada med tiste, ki si belijo glave s skrbi in si šele redi, katerih sanje ni. Jimmie je "dober paček" — in kadar ga pogleda po glavi, se ti prijazno dobrika in cvili simpatično.

Siromani, blam! Jimmie Higgins ne bo nikdar več delal preglavje svoji domovini — ampak njegovi prijatelji in sodrugi, katerim je znano vse do pike, kaj je trpel Jimmie, še žive. V industrijalni vojni, ki preti veliki demokraciji na zapadu, vstanejo nekega dne moše in žene s strašnim, plamenočim gnevom v njihovih srčih. Takrat bo velika demokracija strmela in se vpraševala, zakaj in odkod ta gnev? Demokracija bo ališala iz rebelnih ust besede svojega največjega demokrata, slovesno izgovorjene med klanjem in destrukcijo v civilni vojni:

"Ako je zapisano, da se mora nadaljevati boj, dekler ne utone vse bogastvo, ki ga je nakupiti suženj v dvestoimpetdesetih letih svojega mukotrpnega dela in dokler ni sleherni kaplja krvi, ki se je pcedila ispod biča, poplačana s drugo kapljo, ki poteče pod mečem, kakor je bilo rečeno pred trideset leti, tedaj naj se boj nadaljuje."

PESKY BED BUGS

nadaljne koneracije stanje, Murkov, Kolh in uravnicov. Pesky Devils Quietus, P. D. Q. stane le šče, in te ga se naredi en kvort takošne dovolj za uničiti milijona stenice, boh, Murkov in uravij in ob onim uniči njih salego. Nemogoče jim je izvesti tam kjer se pravilo rabi P. D. Q. Zastonj damo patentirano brigalko v vsakem svajoju, da se lahko rotte teh pekleniščekov. Prodaja se pri: Economical Drug Co., Public Drug Co., in Buek Rayner Drug Co. (Adv.)